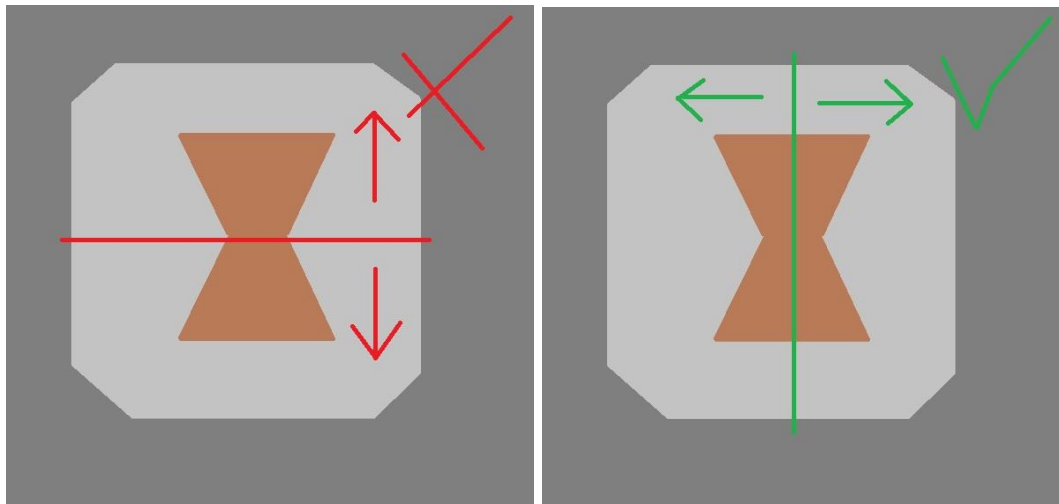

Kaksiosaisen kipsimuotin voi ottaa oikeastaan mistä vain melko yksinkertaisesta esineestä. *Päästävyys* on avainsana. Yksinkertaisesti sanottuna: mikä vaan, mikä tulee ulos muotista on päästävä. Tässä havainnolliset kuvat:

Vasemmanpuoleinen tiimalasi ei millään voi tulla ulos muotista, joka on halkaistu kuvassa näkyvällä punaisella viivalla. Se ei siis noin aseteltuna ole päästävä muotti.

Oikeanpuoleisen tiimalasin taas pitäisi tulla muotista ulos ihan nätisti. Pitkät pätkät pystysuoraa on myös hieman kinkkinen, mutta sekin tulee kyllä ulos kun vähän uhkailee vaikka lusikalla.

Kipsimuotin ottaminen - tarvikkeet

mallineet, joista muotti halutaan ottaa
mallineille omat astiat (suosittelen halpaa muovia)
astioita kipsin sekoittamiseen ja kaatamiseen
kipsijauhetta
vettä
pölymaski
[kovavahaa](#)
sivellin
puukko
puunuija (kuminuijakin käy)

[optional]
essu
tiskiainetta
plastoliinia (valumuottiin!)
muotoilupuikko tai muu puikko

1. Varaa jokaiselle valettavalle esineelle oma lokero. Mallineen ympärille tulisi jäädä joka puolelle (myös ylä- ja alapuolelle!) vähintään 2 cm tilaa, mutta liian iso muotti on hankala käsitellä. Astioita voi pienentää ja jatkaa muovitetuilla pahviseinillä.

- mikäli mallineesi on jotain muuta materiaalia kuin plastoliinia tai jotain lämpimässä kypsyvää (kasvit, liha) malline kannattaa eristää [kovavahalla](#).

2. Sekoita kerrallaan vain yhden tai kahden mallineen verran kipsiä - se jähmettyy yllättävän nopeasti jos meinaa tulla kiire. Kipsistä kannattaa sekoittaa melko paksua. Käytä pölymaskia kun käsittelet kipsijauhoa, se pölisee.

3. Kaada kipsi valuastiaan. Astia saisi olla noin puolillaan, että muotin kansi mahtuu myös. Heiluttele ja tärisytä astiaa, jotta ilmakuplat nousevat pintaan. Kuplia voi yrittää puhkoa jollain terävällä esineellä.

4. Odotele että kipsi vähän jähmettyy. Sormella tökkimällä voi yrittää päätellä, milloin kipsi kestäisi mallineen painon. Mallineen pitäisi upota puoliiksi kipsiin, mutta se ei saisi hulahtaa sinne kokonaan. Kun kipsi on tarpeeksi jähmeää, paina malline kipsiin.

- jos se hulahtaa liian syvälle, pelasta malline, pese se (ei koskaan kipsiä viemäriin!) ja yritä uudelleen.

5. Odota että kipsi jähmettyy lisää. Mikäli olet tekemässä valumuottia, kipsiin pitää kaivaa täyttöaukko ja kohdistusmerkit.

- täyttöaukkoon painellaan pötkö plastoliinia, jotta siitä todella tulisi aukko.

6. Sekoita [kovavaha](#). Levitä kolme kerrosta vahaa kipsille. Anna kerrosten kuivua välillä.

7. Tee uusi satsi kipsiä. Nostele kipsiä pienemmällä kupilla sekoitusastiasta varovasti mallineen ja muotin ensimmäisen puolikkaan päälle. Täytä astia niin, että mallineen päällä on ainakin 2 cm kipsiä.

8. Odota, että kipsi jähmettyy. Muotin päälle kannattaa kaivertaa mm. oma nimi, muotin sisältö ja vuosiluku. Niiden kaivertaminen on helpompaa, kun kipsi on vielä kosteaa.

9. Reilun tunnin kovettumisen jälkeen muotit voi yleensä jo avata. Kipsi lämpenee kovettuessaan, ja kun muotti ei ole enää kuuma, eli se ei enää reagoi, sen voi avata. Irrota kipsipalikka astiastaan (saatat joutua tuhoamaan astian) ja nosta se kyljelleen. Aseta puukko kipsikerrosten sauman kohdalle ja napauta puunuijalla. Mikäli kerrokset on eristetty oikein, puolikkaiden pitäisi napsauttaa irti toisistaan parilla napautuksella.

Mikäli muotin puolikkaat eivät lähde irti, olet todennäköisesti eristänyt huonosti. Onnea muotin avaamiseen siinä tapauksessa, toivottavasti malline tulee ehjänä ulos...

10. Irrota malline muotista. Se on melko todennäköisesti varsin tiukassa ensimmäisessä puolikkaassa, mutta mikäli muotti on päästävä, mallineen pitäisi kyllä irrota. Plastoliinin kanssa apuna voi käyttää esimerkiksi muotoilupuikkoa, jolla mallineen voi vääntää ulos.

11. Aseta muotit kuivumaan irti pöydästä/maasta esimerkiksi puurimojen avulla, jotta ilma pääsee kiertämään myös muottien ali ja ne kuivuvat nopeammin. Lämminilmapuhaltimet on

myös hyvä apukeino.

